

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля
« 01 » лютого

Юрій БІДЗІЛЯ
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАЛІНГВІСТИКА

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Освітня програма	Журналістика
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Медіалінгвістика» (Синтаксис складного речення) для здобувачів вищої освіти галузі знань **06 Журналістика** спеціальності **061 Журналістика** освітньої програми «Журналістика».

Розробник: *Гецько Ганна Іванівна*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри журналістики**

Протокол № 12 від 27 червня 2024 року

Завідувач кафедри Євген СОЛОМІН

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 9 від 28 червня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	3-й	2-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	5-й	3-й
	Лекції:	
	24 год.	10 год.
	Практичні (семінарські):	
	–	–
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	36 год.	8 год.
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	60 год.	102 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Медіалінгвістика**» (**Синтаксис складного речення**) є сформувати в студентів цілісне уявлення про структуру, системність і різноманіття сучасної української мови на синтаксичному рівні, ґрунтовно засвоїти ними основних понять теоретичного і практичного синтаксису складного речення, закріпити навички лінгвістичного (синтаксичного) аналізу мовних одиниць, сформувати систематизовані наукові знання про традиційні й нові підходи у класифікації та аналізі синтаксичних явищ, сприяти розвиткові і формуванню гармонійної мовної особистості майбутнього журналіста.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК14. Здатність критично оцінювати свій та чужий інформаційний продукт, інформаційну діяльність загалом.

СК16. Здатність спілкуватися, співпрацювати зі спеціалістами інших сфер, представниками різних професійних груп, експертами з різноманітних галузей знань тощо з метою виконання журналістських завдань.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Медіалінгвістика**» (**Синтаксис складного речення**) є опанування навчальної дисципліни ОК19. Медіалінгвістика (Синтаксис простого речення).

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Журналістика**» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПР):

Програмні результати навчання	Шифр ПР
Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	ПР02
Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.	ПР03
Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.	ПР11
Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.	ПР14
Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.	ПР15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Медіалінгвістика**» (**Синтаксис складного речення**):

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПР
Здобувач вищої освіти вміє використовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для фахової комунікації та створення інформаційного продукту.	ПР02
Аналізує, редагує, презентує та критично оцінює власний або чужий інформаційний продукт чи інформаційну акцію, адекватно інтерпретує усне і письмове професійне мовлення.	ПР03
Знає синтаксичні норми сучасної української літературної мови, вміє правильно використовувати різні мовні засоби складного речення відповідно до комунікативних намірів у професійній діяльності.	ПР11
Уміє застосовувати знання з українського синтаксису складного речення для створення професійних журналістських текстів, використовуючи доступні, а також обов'язкові джерела інформації.	ПР14
Уміє ефективно послуговуватися багатством української літературної мови на синтаксичному рівні для досконалого акту комунікації медійника, зокрема при створенні медіапродукту, з урахуванням каналу його поширення чи платформи оприлюднення.	ПР15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни «**Медіалінгвістика**» (**Синтаксис складного речення**) є: екзамен, модульні контрольні роботи, поточне

оцінювання на заняттях; усна чи письмова відповідь на лабораторному занятті; презентації; виконання практичних завдань; створення медіатекстів.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі *методи*: словесні (лекції, пояснення, навчальні дискусії), візуальні (презентації), проблемно-пошукові (аналіз рольових ситуацій), індуктивні та дедуктивні, інтерактивні (групові проєкти, дискусії).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна або письмова, що включає: групове та індивідуальне опитування; виконання практичних завдань; презентації; участь у дискусіях, створення медіатекстів.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний екзамен; підсумкова екзаменаційна оцінка може бути виставлена за поточного оцінювання – за сумою балів, набраних здобувачем на лабораторних заняттях і під час модульної контрольної роботи. Сума балів за всі види робіт визначається в межах 100 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (Модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
10	10	10	10	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (Модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
10	10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття (перевірка засвоєння теоретичного матеріалу)	9	15	9	15
Виконання практичних завдань	10	20	10	20
Написання медіатексту	3	15	3	15
Презентація	2	10	2	10
Модульний контроль	1	40	1	40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «**Медіалінгвістика**» (**Синтаксис складного речення**) проводиться два рази на семестр, згідно з розкладом модульних контролів. До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які виконали всі види лабораторних завдань. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за лабораторні заняття.

Виконання модульної контрольної роботи передбачає надання відповідей на тести, граматичні завдання та створення медіатексту. Загалом робота складається з 10 завдань: 3 тестів (по 1 балу), шести граматичних завдань (з яких три завдання по 3 бали, два – по 5 балів, одне – 8 балів), одне завдання на створення медіатексту (10 балів). Максимальна кількість балів, одержаних під час модульної контрольної роботи, становить 40 балів.

Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумкове оцінювання здійснюється на основі двох модульних контролів та інших видів робіт, передбачених робочою програмою. Загальна кількість балів, яку може отримати студент – 100 балів. Вони досягаються шляхом сумування результатів і виведення середнього арифметичного за всі види робіт – $(100+100) : 2$.

Якщо здобувач у підсумку набрав 60 і більше балів, то іспит може бути виставлений за результатами поточного оцінювання та модульного контролю. Якщо ж він бажає поліпшити свою оцінку, то складає іспит за всією програмою навчальної дисципліни.

Оцінку «відмінно» (90–100, А) заслуговує здобувач, котрий всебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання,

передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну й ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «добре» (82–89, В) заслуговує здобувач, котрий повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Оцінку «добре» (74–81, С) заслуговує здобувач, котрий у загальному роботу виконав, але відповідає на запитання з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Оцінку «задовільно» (64–73, D) заслуговує здобувач, котрий знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

Оцінку «задовільно» (60–63, E) заслуговує здобувач, котрий володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінку «незадовільно» (35–59, FX) виставляється здобувачеві, котрий виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

Оцінку «незадовільно» (0-34, F) виставляється здобувачеві, котрий володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
------------	--------------------------	----------------------------	---------------------------------------

A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Поняття про складне речення. Типологія складних речень.

Поняття про складне речення. Проблемні питання дослідження складного речення. Диференційні ознаки складних речень. Типи синтаксичних зв'язків і синтаксичних відношень у складному реченні. Засоби вираження синтаксичних відношень між частинами складного речення. Типологія складного речення.

Тема 2. Структурна організація складного речення.

Формально-синтаксична організація складного речення. Семантико-синтаксична організація складного речення. Комунікативна організація складного речення.

Тема 3. Складносурядне речення.

Визначення складносурядного речення як синтаксичної одиниці. Основи класифікації складносурядних речень. Різновиди складносурядних речень. Складносурядні речення відкритої та закритої структури.

Тема 4. Аналіз засобів поєднання в складносурядному реченні.

Проблема семантичної диференціації сурядних сполучників в українському мовознавстві. Питання про так звані аналоги сполучників сурядності. Пунктуація в складносурядному реченні.

Тема 5. Складнопірядне речення.

Визначення складнопірядного речення: основні ознаки та структурні особливості. Засоби зв'язку пірядної частини з головною. Класифікація складнопірядних речень. Пунктуація в складнопірядному реченні.

Тема 6. Логіко-граматична класифікація складнопірядних речень.

Принципи логіко-граматичної класифікації підрядних речень. Види підрядних речень за логіко-граматичною класифікацією. Специфіка вживання складнопідрядних речень у медіатекстах.

Модуль 2.

Тема 7. Обставинні складнопідрядні речення.

Проблема класифікації підрядних обставинних речень. Підрядні речення місця та їх різновиди. Підрядні речення часу та їх різновиди. Підрядні речення способу дії та їх різновиди. Підрядні речення причини. Підрядні речення мети. Підрядні речення умови та їх різновиди. Підрядні речення допустові та їх різновиди. Підрядні наслідкові речення.

Тема 8. Структурно-семантична та формально-граматична класифікації складних речень.

Основні принципи структурно-семантичної класифікації складнопідрядних речень. Складнопідрядні речення нерозчленованої структури. Складнопідрядні речення розчленованої структури. Формально-граматична класифікація складнопідрядних речень та її принципи.

Тема 9. Багатокомпонентні складнопідрядні речення.

Складнопідрядні речення з кількома підрядними та їх структурні типи. Складнопідрядні речення з неоднорідною супідрядністю. Складнопідрядні речення з однорідною супідрядністю. Складнопідрядні речення з послідовною супідрядністю. Складнопідрядні речення з кількома підрядними змішаного типу. Розділові знаки у багатокомпонентному складнопідрядному реченні. Специфіка вживання багатокомпонентних складнопідрядних речень у медіатекстах.

Тема 10. Безсполучникове складне речення.

Проблема статусу складних безсполучникових речень. Складні безсполучникові речення з однотипними і різнотипними частинами. Елементарні безсполучникові речення. Неелементарні безсполучникові речення. Пунктуація в безсполучниковому складному реченні.

Тема № 11. Багатокомпонентні складні речення. Період.

Складні багатокомпонентні речення з різними типами зв'язку. Класифікація багатокомпонентних складних речень. Період: структурні, семантичні, інтонаційні особливості. Різновиди періоду. Пунктуація в періоді.

Тема № 12. Конструкції чужого мовлення.

Засоби передачі чужого мовлення, співвідношення форм прямої та непрямої мови. Пряма мова: структура, особливості оформлення. Непряма мова: особливості побудови. Невласне

пряма мова, її структурні особливості та застосування. Правила заміни прямої мови на непряму. Інші способи передачі чужого мовлення: діалог, полілог, цитата. Пунктуація при різних способах передачі чужого мовлення.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання: денна/заочна				
	усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні семінарські	Лабораторні	Індивідуальна робота
Модуль 1.					
Тема 1. Поняття про складне речення. Типологія складних речень.	9/11	2/2		2/	5/9
Тема 2. Структурна організація складного речення.	9/9	2/		2/	5/9
Тема 3. Складносурядне речення.	11/13	2/2		4/2	5/9
Тема 4. Аналіз засобів поєднання в складносурядному реченні.	9/9	2/		2/	5/9
Тема 5. Складнопідрядне речення.	11/11	2/2		4/	5/9
Тема 6. Логіко-граматична класифікація складнопідрядних речень.	11/11	2/		4/2	5/9
Разом за модуль 1.	60/64	12/6		18/4	30/54
Модуль 2.					
Тема 7. Обставинні складнопідрядні речення.	9/11	2/		2/2	5/9
Тема 8. Структурно-семантична та формально-граматична класифікації складних речень.	9/9	2/		2/	5/9
Тема 9. Багатокомпонентні складнопідрядні речення.	11/11	2/2		4/	5/9
Тема 10. Безсполучникове складне речення.	11/13	2/2		4/2	5/9

Тема 11. Багатокомпонентні складні речення. Період.	11/6	2/		4/		5/6
Тема 12. Конструкції чужого мовлення.	9/6	2/		2/		5/6
Разом за модуль 2.	60/56	12/4		18/4		30/48
Разом за семестр	120/120	24/10		36/8		60/102

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Поняття про складне речення. Типологія складних речень.	2	–
2.	Структурна організація складного речення.	2	–
3.	Складносурядне речення.	4	2
4.	Аналіз засобів поєднання в складносурядному реченні.	2	–
5.	Складнопідрядне речення.	4	–
6.	Логіко-граматична класифікація складнопідрядних речень.	4	2
7.	Обставинні складнопідрядні речення.	2	2
8.	Структурно-семантична та формально-граматична класифікації складних речень.	2	–
9.	Багатокомпонентні складнопідрядні речення.	4	–
10.	Безсполучникове складне речення.	4	2
11.	Багатокомпонентні складні речення. Період.	4	–
12.	Конструкції чужого мовлення.	2	–
Разом		36	8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	✓ <i>Дібрати</i> для аналізу авторський медіатекст та <i>виділити</i> в ньому всі складні речення. <i>Зробити</i> кількісні підрахунки щодо вживання простих і складних речень. <i>Узагальнити</i> , які речення переважають і чому (з огляду на жанр і тему публікації).	5	9

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ У виданні «Українська мова: енциклопедія» опрацювати лексикографічну статтю «Складне речення» (URL: https://archive.org/details/UkrMovEnts/page/97/mode/2up). ✓ З авторського медіатексту (на вибір студента) навести приклади різних засобів вираження синтаксичних відношень між частинами складного речення. 		
2.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ В онлайнному виданні «Дзеркало тижня» (URL: https://zn.ua/) обрати для аналізу один із текстів Олега Покальчука. Виявити всі складні речення та визначити семантико-синтаксичні відношення між їхніми предикативними частинами. ✓ У запропонованому уривку з публікації Ігоря Пилипівца (Українська правда. URL: https://epravda.com.ua/publications/2024/06/26/715764/) перетворити предикативні частини складних речень у сукупність простих речень. З'ясувати, чим відрізняється оригінал від трансформованого тексту і чи можна після таких перетворень передати семантику складних речень без втрат. Запропонувати своє продовження статті. <i>iPhone більше не в моді: чому молодь обирає дешеві кнопові телефони</i> <p><i>9 січня 2007 року, Сан-Франциско. На сцену конференції Macworld Expo виходить чоловік у чорній водолазці, джинсах та білих кросівках. Його впевненість була безапеляційною, адже саме в той день компанія, якою він керував, збиралася заново винайти телефон.</i></p> <p><i>За кілька хвилин Стив Джобс презентував перший iPhone, який докорінно змінив світ мобільних телефонів. Вихід девайса із сенсорним екраном та 2-мегапіксельною камерою став визначною подією для всіх наступних поколінь смартфонів. Тодішній лідер ринку компанія Nokia проігнорувала нові тенденції, які рухали індустрію до створення сенсорних телефонів, що поєднують функції звичайного телефону та комп'ютера. Уже у 2012 році Nokia втратила першість на ринку, а через кілька років остаточно відійшла на другий план.</i></p> <p><i>Здавалося б, за 17 років з появи першого iPhone виросло ціле покоління, яке не уявляє собі життя без сенсорного екрана смартфона та постійного доступу до інтернету. Попри це, молодь починає надавати перевагу звичайним кноповим телефонам, якими користувалися їхні батьки. Звичайні мобільні телефони стають для молоді визволенням від соціальних мереж, постійних сповіщень та проблем з психічним здоров'ям. Ба більше, вони значно доступніші. Зростання популярності простих телефонів свідчить про пошук людьми альтернативи тотальному зануренню в цифровий світ.</i></p>	5	9

	<i>Чи стане повернення до простих телефонів новим трендом у сучасному світі та чи зможуть вони похитнути домінування смартфонів на ринку?</i>		
3	<p>✓ Виписати з журналу «Український тиждень» (URL: https://tyzhden.ua/) по два приклади єднальних, зіставних, протиставних, розділових, градаційних, пояснювальних складносурядних речень.</p> <p>✓ Опрацювати власний медіатекст, виписати з нього всі складносурядні речення. Визначити тип, семантико-синтаксичні відношення та засоби зв'язку кожного складносурядного речення.</p>	5	9
4.	<p>✓ Написати медіатекст на тему «Штучний інтелект в освіті: можливості та виклики». Використати в ньому складносурядні речення, зазначити їх тип за сполучниками (єднальними, протиставними, розділовими, градаційними, приєднувальними).</p> <p>✓ Виписати із видання «Varosh» (за поточний місяць; URL: https://varosh.com.ua/) складні речення із сполучниками сурядності зі значенням: обмеження, доповнення, приєднання, протиставлення, чергування або взаємо виключення.</p>	5	9
5.	<p>✓ Опрацювати публікацію <i>Христіанінова Р. О. Еволюція вчення про складнопідрядні речення в українській лінгвістиці і половини ХХ ст.</i> (URL: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-083-4-33). Підготувати презентацію ключових тез за її змістом.</p> <p>✓ Із публікації <i>Т. Богдан «Чотири нові концепції розширення ЄС: чи підходять вони Україні»</i> («Українська правда», 20 жовтня 2023 р. URL: https://www.eurointegration.com.ua/articles/2023/10/20/7171779/) виписати всі складнопідрядні речення, визначити в них головне речення.</p> <p>✓ Написати медіатекст за ключовими словами і словосполученнями: <i>студент, навчання в університеті, мрія дитинства, освіта в Україні</i>. Використати у ньому 5 неелементарних складнопідрядних речень.</p>	5	9
6.	<p>✓ Обрати для аналізу одну медіапублікацію (зазначити джерело і покликання). Виписати всі складнопідрядні речення і визначити їх тип за логіко-граматичною класифікацією (підметові, присудкові, додаткові, означальні, обставинні).</p> <p>✓ Написати медіатекст за ключовими словами: <i>суспільство, життя, війна, перемога, молодь</i>. Використати складнопідрядні речення за логіко-граматичною класифікацією і виділити їх у тексті.</p>	5	9

	<p>✓ Підготувати і записати в радіостудії аудіоповідомлення на тему, яка була б цікава для студентів-медійників. Прокоментувати вживання складнопідрядних речень, звернути увагу на їхню структуру та сполучні засоби зв'язку предикативних частин.</p>		
7.	<p>✓ Написати медіатекст на тему «Життя під час війни». Складнопідрядні обставинні речення виділити іншим кольором (у дужках зазначити тип).</p> <p>✓ Проаналізувати медіапублікацію Дмитра Крапивенка «Діяльна любов Ірина Цибух» (Український тиждень. URL: https://tyzhden.ua/diialna-liubov-iryny-tsybukh/). Виявити складнопідрядні обставинні речення, визначити їх тип, прокоментувати вживання розділових знаків.</p> <p>✓ Підготувати телевіпуск новин УжНУ (за поточний тиждень), використовуючи складнопідрядні обставинні речення.</p>	5	9
8.	<p>✓ Записати аудіоповідомлення на тему «Лідерство в умовах війни», використати складнопідрядні речення. Визначити їх тип за формально-граматичною класифікацією.</p> <p>✓ Проаналізувати власну медіапублікацію за останній місяць (на вибір студента). Виявити складнопідрядні речення нерозчленованої та розчленованої структури.</p> <p>✓ Обрати одне з українських інтернет-видань (на вибір студента), проаналізувати заголовки, виражені складнопідрядними реченнями. Зробити висновок, які типи складнопідрядних речень у заголовках є більш уживаними і з чим це пов'язано.</p>	5	9
9.	<p>✓ До кожного уривку початку речення запропонувати три варіанти продовження, утворивши складнопідрядні речення з однорідною, неоднорідною, послідовною супідрядністю. При цьому головне речення може змінювати свою позицію щодо підрядних.</p> <p>А) <i>Боротьба за українську державність триває.....</i> Б) <i>У Харкові будують підземну школу...</i> В) <i>Не виникає жодного сумніву....</i> Г) <i>Шлях від волонтерської ініціативи до конкретної роботи....</i> Г) <i>Відбудеться дискусія про україністику в західних студіях....</i> Д) <i>Команди Усика та Ф'юрі підписали контракт на поєдинок.....</i></p> <p>✓ Прослухати один із подкастів (на вибір студента), розміщених на «Українській правді» (URL: https://www.pravda.com.ua/podcasts/). З почутого зафіксувати 3-5 багатокомпонентних складнопідрядних речень. Прокоментувати вживання сполучних засобів, що поєднують головну і підрядні частини.</p>	5	9

10.	<p>✓ Написати медіатекст на тему «Мої життєві пріоритети». Безсполучникові елементарні речення виділити, у дужках вказати тип відношення між частинами.</p> <p>✓ З онлайн-видання «Бабель» (URL: https://babel.ua/) виявити і зафіксувати три складні безсполучникові багатокомпонентні речення:</p> <p>а) з однорідною безсполучниковістю;</p> <p>б) з неоднорідною безсполучниковістю;</p> <p>в) з однорідною і неоднорідною безсполучниковістю.</p>	5	9
11.	<p>✓ Написати медіатекст за ключовими словами: <i>волонтерство, ЗСУ, допомога, війна, мотивація</i>. Усі багатокомпонентні складні речення виділити та визначити їх тип.</p> <p>✓ У публікаціях онлайн-видання «Бабель» (URL: https://babel.ua/) виявити та виписати наступні різновиди багатокомпонентних складних речень:</p> <p>- багатокомпонентне речення з сурядним і безсполучниковим зв'язком (3 приклади);</p> <p>- багатокомпонентне речення з підрядним і безсполучниковим зв'язком (3 приклади);</p> <p>- багатокомпонентне речення з сурядним, підрядним і безсполучниковим зв'язком (3 приклади).</p> <p>✓ Записати свій варіант двочленного періоду (2 приклади).</p>	5	6
12.	<p>✓ Із видання «Українська правда» (URL: https://www.pravda.com.ua/) виписати 5 речень з прямою мовою, яка супроводжується словами автора. Звернути увагу на те, щоб пряма мова виражалася різними типами речень (розповідним, питальним, спонукальним). Перебудувати ці речення, замінивши пряму мову непрямою. Вказати назву публікації і її автора.</p> <p style="text-align: center;">Зразок:</p> <p><i>Викладач повідомив: «Підготуйте на завтра аудіозапис свого тексту»</i> → <i>Викладач повідомив, щоб на завтра вони підготували аудіозапис свого тексту.</i></p> <p>✓ Скласти діалог між двома студентами (мінімум 10 реплік). Тема «Навчання і підробіток: поєднувані чи не поєднувані поняття».</p> <p>✓ Записати інтерв'ю або підготувати статтю для публікації на одному з ресурсів кафедри журналістики, використовуючи пряму мову. Речення з прямою мовою виділити і прокоментувати особливості їх оформлення.</p>	5	6
Разом		60	102

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: ноутбук, проектор, підручники, навчальні посібники, мовознавчі словники та енциклопедії.

Програмне забезпечення: ліцензійне програмне забезпечення для персональних комп'ютерів, надане у рамках міжнародного проєкту Erasmus+ KA2 «DESTIN – Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм» (<http://destin.uzhnu.edu.ua/home-en/>), сервіси та послуги «Google», «Microsoft Office» (Word, PowerPoint), Сайт відділення журналістики (<https://mediadep.uzhnu.edu.ua/>).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Медіалінгвістика (Синтаксис складного речення): навчально-методичний посібник до вивчення курсу (для студентів спеціальності 061 Журналістика ОП «Журналістика», «Міжнародна журналістика», «Реклама та зв'язки з громадськістю») / Укл. Г.І. Гецько. Ужгород, 2024. 40 с.
2. Кучерява О.А. Сучасна українська мова (синтаксис складного речення) : навч.-мет. посіб. [для студентів денної і заочної форми навчання спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)]; ПНПУ імені К. Д. Ушинського. Одеса, 2022. 104 с.
3. Мариненко І.О. Синтаксис української мови (з правилами пунктуації): навчальний посібник. Київ, 2021. 279 с.
4. Межов О. Г. Синтаксис української мови: навчальний посібник. Луцьк: Надстир'я, 2021. 268 с.
5. Степаненко М. Синтаксис складного речення: конспект лекцій: навчально-методичний посібник. Полтава: ПНПУ, 2021. 132 с.

Допоміжна література

6. Арібжанова І.М. Сучасна українська мова: Базові поняття синтаксису: навч. посіб. Київ: Київський ун-т, 2016. 159 с.
7. Бачинська Г.В., Бабій І.М., Свистун І.О. Багатокомпонентні складнопідрядні речення в синтаксичній науці (на матеріалі роману Макса Кідрука «Не озирайся і мовчи»). *Матеріали Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю «Українська філологія в контексті розвитку європейської наукової думки», присвяченої 85-річчю від дня народження професора Дмитра Бучка (10-11 листопада 2022 року).* Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2022. С. 57–60.
8. Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова: Синтаксис. Київ: Вища школа, 2005. 270 с.
9. Божко О. Складні речення в газетних заголовках (на матеріалі регіональних інтернет-видань). *Актуальні питання гуманітарних наук.* Т. 1. Вип. 24. 2019. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. С. 50–54.

10. Божко О.П. Складнопідрядні речення в заголовках регіональних інтернет-видань. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2019. № 38, Т. 3. С. 21–23.
11. Галас А.М. Інтерпретації періоду як об'єкта синтаксису і стилістики. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства*: зб. наук. праць / відп. ред. І. В. Сабадош. Ужгород, 2015. Вип. 20. С. 34–43.
12. Герман В. В. Синтаксична організація складнопідрядних приєднувальних (супровідних) конструкцій. *Слобожанський науковий вісник*. Серія Філологія, Вип. 2, 2023. С. 5–10.
13. Городенська К.Г. Граматичний словник української мови. Сполучники. Київ, Херсон: Вид-во ХДУ, 2007. 340 с.
14. Городенська К.Г. Дери́вація синтаксичних одиниць: монографія Київ: Наук. думка, 1991. 192 с.
15. Городенська К.Г. Сполучники української літературної мови: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 208 с.
16. Городенська К.Г. Сполучникові складносурядні речення української мови в нових координатах формально-граматичної та семантико-синтаксичної структури. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня “Рута”», 2022. 208 с.
17. Дацишин Х. Можливості прямої мови у відтворенні усного мовлення в друкованому медіатексті. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Журналістські науки, 2018. № 896. С. 145–149. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpjn_2018_896_21
18. Дудик П.С., Прокопчук Л.В. Синтаксис української мови: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 384 с.
19. Завальнюк І.Я. Нові семантико-стилістичні вияви складнопідрядних речень в українських газетних текстах початку ХХІ ст. *Мовознавство*, 2009. № 6. С. 42–50.
20. Завальнюк І.Я. Оновлена стилістична конотативність складносурядних речень в українському газетному мовленні початку ХХІ ст. *Науковий часопис Національного педагогічного ун-ту ім. М.П. Драгоманова*. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови: зб. наук. праць [відп. ред. М. Я. Плющ]. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. Вип. 5. С. 200–206.
21. Завальнюк І.Я. Синтаксичні одиниці в мові української преси початку ХХІ століття: функціональний і прагмалінгвістичний аспекти. Вінниця: Нова Книга, 2009. 400 с.
22. Завальнюк І. Структура та стилістичні параметри вживання складнопієднувальних конструкцій у сучасному українському газетному мовленні. *Лінгвістичні студії*: зб. наук. праць Донецького державного університету. Донецьк, 2008. Вип. 17. С. 199–206.
23. Загнітко А.П., Вінтонів М.О., Сегін Л.В. Український синтаксис: навчально-практичний комплекс: в 2 ч.; 2-ге вид., допов. Донецьк-Слов'янськ: ДонНУ, 2011. 652 с.
24. Загнітко А.П. Теоретична грамати́ка української мови. Синтаксис: монографія. Донецьк: ДонНУ, 2001. 662 с.
25. Загнітко А.П. Теорія сучасного синтаксису: монографія. Вид. 2-ге, виправл. і доп. Донецьк: ДонНУ. 2007. 294 с.
26. Ковган Т.М. Дискусійні питання теорії багатокомпонентного складнопідрядного речення з послідовною підрядністю. *Актуальні питання філології та методології* : зб. наук. праць студентів / М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, Ф-т іноземної та слов'янської філології ; [редкол.: В. В. Герман та ін.]. Суми, 2017. С. 46–50.
27. Пещак М. М. Комунікативний синтаксис. Київ: Довіра, 2000. 150 с.

28. Синтаксис української мови: на перетині традицій та інновацій. Ніні Василівні Гуйванюк : колективна монографія; за заг. ред. О.В. Кульбабської. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2019. 592 с.
29. Слинко І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: проблемні питання: навч. посібник. Київ: Вища шк., 1994. 670 с.
30. Сучасна українська мова. Синтаксис / За ред. А.К. Мойсієнка. Київ: Знання, 2013. 340 с.
31. Шеремета Н.П. Українська мова в ЗМІ: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський, 2015. 188 с.
32. Тихоша В., Олексенко В., Гайдученко Г., Нагіна В. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Київ: Українське видавництво, 2009. 287 с.
33. Хропата С.І. Композиційні типи багатокomпонентних складних речень – основа комунікативно-синтаксичної організації речень. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]*. Серія: Філологічні науки. Ніжин, 2013. Кн. 2. С. 238–243.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

34. Електронна бібліотека Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/>
35. Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. URL: <https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/>
36. Наукова бібліотека Ужгородського національного університету. URL: <https://www.lib.uzhnu.edu.ua/>
37. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
38. Словник української мови: в 11-ти томах. URL: <https://sum.in.ua/>
39. Словник української мови: у 20-ти томах. URL: <https://sum20ua.com/?wordid=0&page=0>